

BUCUREȘTII SUFLETULUI

Desene de Alexandru Olian

Cuvânt înainte de
Victoria Dragu Dimitriu

**EDITURA VREMEA
BUCUREȘTI
2009**

CUPRINS

<i>București Duduței Olian (de Victoria Dragu Dimitriu)</i>	7
<i>Bucureștii sufletului</i>	11
<i>Kilometrul zero. Dudești. Văcărești</i>	24
<i>Gara Filaret. Gara de Nord</i>	36
<i>Casa Deac. Casa Anghel Saligny</i>	45
<i>Cartierul Grant. Castelul Belvedere</i>	50
<i>Grădina botanică</i>	59
<i>Biserica Mavrogheni</i>	68
<i>Feronerie veche românească</i>	73
<i>Ansamblul istoric Ghica-Tei și mănăstirea Plumbuita</i>	83
<i>Cimitirul Șerban Vodă - Bellu Ortodox</i>	92
<i>Strada Icoanei</i>	97
<i>Curțile Bucureștilor</i>	110
<i>Mărțișor</i>	127
<i>Statuia lui I.I.C. Brătianu</i>	134
<i>Grădina lui G. Călinescu</i>	139
<i>Muzeul Cecilia și Frederic Storck</i>	150
<i>Cartierul Vatra luminoasă</i>	158
<i>Sculptorul Gh.D. Anghel</i>	164
<i>Dimitrie Paciurea</i>	170
<i>Ilustrații - fotografii din colecția autoarei</i>	179
<i>Bibliografie</i>	189

BUCUREȘTII SUFLETULUI

București, oraș fără noroc! Bucureștiul nostru iubit, unde opreliștile, racolările și acroșeurile sunt la fiecare pas.

Petre Pandrea

Cunosc destul de bine acest oraș și îl iubesc cu patimă. Îi știam din copilărie multe colțuri frumoase, dar l-am înțeles mai bine alături de soțul meu, scenograful Alexandru Olian. În timpul liber plecam să cutreierăm cartierele pe jos, uitând de foame. În plimbările acelea soțul meu își lăua întotdeauna uneltele lui de desen. Mergeam de multe ori la întâmplare, dar știam că oriunde am ajunge, vom descoperi ceva ce merită să fie văzut. Ne opream în fața unei case, ne potriveam distanță, unghiul perspectivei, și el desena. Urmăriscul să schiță o fațadă sau un gard, cu ochii când la foaia pe care prindea contur desenul, când pe decorul real, învățam să înțeleg ceea ce priveam. Având un spirit de observație extraordinar, el alegea întotdeauna esențialul. Desenele erau realizate în mare viteză, dar întotdeauna reușea să fixeze pe hârtie, în trăsături fine, atmosfera, farmecul și poezia locului ales. Și dacă atunci colindam după inspirație, astăzi, pentru mine, vechile plimbări sunt cel mai drag ghid.

Vă invit să facem împreună o mică plimbare prin București, să privim câteva dintre clădirile pe care Alexandru Olian le-a desenat în rătăcirile noastre împreună și să ne gândim o clipă la cei care le-au ridicat sau doar le-au îmbogățit cu spiritul lor. Nu trebuie să trecem grăbiți, ci atenți, cu dragoste, pe străzi, pe lângă case, pomi și flori. Chiar dacă imaginile desenate de el nu apar alături în pagină, micul lui album este ghidul meu, pentru că fiecare dintre casele la care el s-a oprit are ceva de spus.

Respo Aș începe din bulevardul Pache Protopopescu, unde la numărul 94 găsim, o mai găsim încă, dar nu cred că pentru multă vreme, o casă care ne amintește de scriitorul Ionel Teodoreanu (1897-1954). Născut la Iași, a cunoscut succesul și ca avocat, și ca om de litere, și ca om de lume. Deși a trăit puțin, a avut o activitate bogată. Romanele lui *Ulița copilăriei*, *Lorelei*, *La Medeleni*, *În casa bunicilor* și altele s-au bucurat într-o perioadă de un interes uriaș. Stilul său era curgător, rafinat, bogat în metafore. El nu a apucat să locuiască aici. În 1954, când scriitorul s-a prăpădit răpus de marele ger cu viscol din iarna aceea, familia Teodoreanu locuia pe strada Romulus la numărul 53, dar dragostea pentru el s-a păstrat întreagă și memoria lui a fost cinstită între aceste ziduri de soția sa, Ștefana Velisar Teodoreanu (1897-1995), o scriitoare la fel de cunoscută și iubită cândva. Astăzi, casa în stil brâncovenesc, cu un etaj, cu logie și acoperiș în pantă, pare părăsită în fundul unei curți părăginate, care a fost odată frumoasă. Arată deplorabil, acoperișul foișorului și-a pierdut olanele și lasă să se vadă cerul prin scheletul de lemn putrezit, fațada e murdară. Ferestrele oarbe au geamurile sparte. Peste gard sunt aruncate gunoaie, ușile de la intrare sunt lăsate vraiște. Privești casa unde Lili Teodoreanu și-a trăit ultimii ani, unde și-a scris ultimele pagini și te întrebi, cu spaimă în suflet, nu ce soartă va avea, ci când se va împlini această soartă.

Mergem spre vest, pe bulevardul tăiat de primarul Pache Protopopescu, traversăm străzile Mătăsari și Agricultori, și aici trebuie să ne oprim o clipă pentru biserică Iancu Vechi – Mătăsari, cu povestea ei aparte. Clădită pe la sfârșitul secolului al XVIII-lea, biserică negustorească după ctitorii ei, Dumitru Gheorghe Măcelaru și soția sa, Gherghina, ajutați și de preotul Ivan de la biserică Silvestru, trecută de-a lungul timpului prin multe reparații, renovări și adăugiri, frumoasa biserică Mătăsari a trebuit demolată în urma unei grave fisurări a zidului sudic, produse în timpul unor lucrări din luna aprilie a anului 2000. Astăzi este aproape gata o biserică „de

isnoavă", cum spuneau cei vechi, biserică menită să preia toată în cărăatura de tradiții și dragoste moștenite de la înaintașa ei, fiind construită în stil clasic, în deplin acord cu atmosfera cartierului alcătuit din case de pe la început de secol XX.

După ce trecem de Facultatea de Construcții, de liceul, colegiu astăzi, Mihai Viteazul și de vechea Școală a Iancului, aflată într-o clădire de dată mai recentă chiar la colțul dintre bulevard și strada Matei Voievod, luând-o la dreapta, pe Calea Traian, vă propun un mic ocol, pe lângă biserică Oborul Vechi și pe lângă Foișorul de Foc, pentru a ajunge pe strada Mihai Eminescu, fostă Romană, unde la numărul 151, imediat după statuia lui Tudor Vladimirescu și biserică Precupeții Vechi, există casa Barbu și Cella Delavrancea. Jocul volumelor acoperișului, balcoanele, cornișele, proporțiile ferestrelor o fac plăcută la privit, o casă de sfârșit de secol XIX, început de secol XX. Soțul meu a desenat-o în 1985. Știam că între peretii pe care îi desena el, în clipele acelea Cella Delavrancea exista, era acolo, scria, își făcea orele de repetiții zilnice la pian. Într-o perioadă, locuind în apropiere, ne plimbam mereu pe strada Eminescu și ne opream puțin sub ferestre să o ascultăm pe Cella Delavrancea (1887-1991) cântând la pian. Avea peste o sută de ani când vremurile dure au răpit-o din mijlocul nostru, dar nouă ni s-a părut prea devreme.

În primăvara lui 1997 trecând pe acolo, am văzut casa golă de mobilă, pustie. M-a durut. Am sperat atunci că se va face o casă memorială, mai ales că în aceeași curte se afla și casa surorii ei, arhitecta Henrietta Delavrancea Gibory (1894-1987). M-am înșelat. Casa a fost vândută unor oameni de afaceri și transformată în... restaurant chinezesc. Cultura românească nu a pierdut numai o casă, un muzeu. A pierdut un univers. S-a cutremurat cineva?

Revenind prin bulevardul Ferdinand la rondul Pache, absurd numit Izvorul Rece după un restaurant de la colțul cu strada Sfântul Ștefan, pornind pe bulevardul Carol I, spre intersecția cu Calea Moșilor veți căuta zadarnic în acest loc

Institutul de Istorie și Teorie Literară G. Călinescu. Clădirea a fost demolată în 1983 și ea nu mai există decât în desenul soțului meu.

La doi pași, pe Calea Moșilor veche, rămasă nedemolată, la numărul 132-134, așteaptă vremuri mai bune casa Solacolu, un vechi han în care găseau adăpost călătorii sosiți cu diligențele. În acest han a locuit și scriitorul bulgar Liuben Karavelov între anii 1869 și 1874. O placă de marmură fixată în zidul mohorât amintește de acest fapt. Tot aici a funcționat cu chirie, timp de șase ani (1884-1890), Pensionatul domnesc de demoazele. E o încercare grea să privești astăzi hanul cu ferestrele și ușile bătute în scânduri, cu zidurile laterale măcinate și ruinate, deși au existat multe proiecte de salvare a lui, toate respinse de oficialitate.

Dacă revenim în bulevardul Carol I prin strada Pictor Lucian și traversăm, putem să o luăm pe strada Spătarului până la casa Melic. Geamăcul ei, grădina, colecția Gheorghe și Serafina Răut, cu mobile vechi, ceramică și pictură franțuzești, cu picturi și desene de Pallady, care și-a găsit aici adăpost, toate mă ispitesc să trec dincolo de imaginea desenată și să intru într-o casă bucureșteană miraculos conservată. În curte străjuiește statuia lui Theodor Pallady aşezat într-un jilț, cu înfățișare de ascet obosit de viață. Așa l-a văzut sculptorul Gheorghe Anghel. Soțul meu a desenat casa Melic privind-o chiar de lângă piedestalul statuiei. Îmbogățită nemăsurat de colecția pe care o adăpostește, casa este în sine un exemplu de arhitectură bucureșteană de început de secol XIX, plină de echilibru și siguranță.

Poate în altă zi să pornim împreună și pe Calea Victoriei, unde fiecare clădire este încărcată de cultură și istorie. Nu putem să nu ne oprim să privim biserică Krețulescu, Biserică Regală, din cărămidă roșie, cu silueta sobră și zveltă ce condensează în arhitectura ei frumusețea stilului brâncovenesc. Zidită în anul 1722 de Iordache Krețulescu, ginerele lui Constantin Brâncoveanu, și de Safta, fiica voievodului, la

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

